

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av elevers tillgång till
läroböcker och andra läromedel i de obligatoriska
skolformerna vid Nordanö skola i Avesta kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel vid Nordanö skola. Granskningen genomfördes under vårterminen 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen sex utvecklingsområden som angetts i beslut den 11 februari 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Nordanö skola senast den 12 augusti 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Avesta kommun har inkommit med en sådan redovisning den 24 juni 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.

Avesta kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Använd läroböcker och andra läromedel som möter elevernas olika förutsättningar och behov.

Avesta kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Avesta kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge lärarna förutsättningar att samarbeta kring valen av ändamålsenliga läroböcker eller andra läromedel utifrån didaktiska överväganden och elevernas behov.

Avesta kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Avesta kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Avesta kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att säkerställa att lärarna använder läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang och progression i elevernas lärande. Som en första insats har lärarna under våren diskuterat, analyserat och utvärderat den nuvarande användningen av och tillgången till läroböcker och andra läromedel. Arbetet har resulterat i en plan som utgör underlag för uppdatering och inköp av nya läromedel framöver. Vidare kommer lärarhandledningar finnas tillgängliga för samtliga läromedel. Av huvudmannens redovisning framgår att kollegiet även kontinuerligt kommer utvärdera och kvalitetssäkra läroböcker och andra läromedel som används i undervisningen för att säkerställa att de möter elevernas behov och motiverar till lärande. Rektorn har följt upp arbetet och konstaterat att diskussioner och analyser lett till att nya läroböcker inledningsvis kommer

köpas in i samhällsorienterande ämnen och att det finns planer på att byta ut fler läroböcker för att bättre möta elevernas behov.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Använd läroböcker och andra läromedel som möter elevernas olika förutsättningar och behov.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete för att säkerställa att de läroböcker och andra läromedel som används möter olika elevers förutsättningar och behov. Under våren har ett kollegialt arbete rörande elevernas olika förutsättningar och behov i relation till de läroböcker och andra läromedel som används i undervisningen genomförts på skolan. Rektorn har följt upp arbetet och konstaterat att diskussionerna har lett till ett ökat engagemang och en ökad förståelse för vikten av att göra medvetna val av läromedel. Av huvudmannens redovisning framgår att åtgärderna förväntas resultera i en ökad måluppfyllelse hos eleverna då läromedlen bättre kommer att möta deras behov.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn styr och samordnar arbetet med att säkerställa att alla elever ges tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling. Rektorn skapar förutsättningar och leder arbetet med att analysera och utvärdera befintliga läromedel. Vidare har en plan tagits fram för att kontinuerligt följa upp arbetet. Av huvudmannens redovisning framgår även att medel för inköp av läromedel tydligare kommer anpassas till rådande behov. Rektorn har följt upp arbetet och konstaterat att arbetet resulterat i ett ökat fokus på läromedelsanvändningen i kollegiet vilket förväntas resultera i en ökad grad av ändamålsenliga läroböcker i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 4

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge lärarna förutsättningar att samarbeta kring valen av ändamålsenliga läroböcker eller andra läromedel utifrån didaktiska överväganden och elevernas behov.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn skapat förutsättningar för lärarna att samarbeta kring valen av ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. Rektorn har bland annat avsatt mer tid för kollegiala samtal där läromedelsfrågan fått större utrymme. De kollegiala samtalen leds av arbetslagsledare och fokuserar på läromedlens kvalitet. Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn kontinuerligt kommer att skapa förutsättningar för läromedelsdiskussioner i verksamheten och att dessa förväntas vara ett självklart inslag i det kollegiala lärandet. Rektorn har följt upp arbetet och konstaterat att all undervisande personal deltagit i diskussioner och analyser kring läroböcker och andra läromedel och att diskussionerna har resulterat i en gemensam plan för arbetet framåt.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 5

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har skapat förutsättningar för en ökad likvärdighet i användningen av läroböcker och andra läromedel inom skolenheten. Med utgångspunkt i Skolinspektionens beslut har skolledning tillsammans med kollegiet fört kollegiala samtal gällande läromedelsanvändningen ur ett pedagogiskt och didaktiskt perspektiv. Dessa kollegiala samtal kommer framöver inkluderas i ämneskonferenserna där likvärdighet är ett fokusområde. Rektorn har följt upp arbetet och konstaterat att lärare har analyserat och utvärderat användningen av läromedel stadie- och arbetslagsvis och gemensamt tagit beslut kring fortsatt användning av befintliga läromedel och eventuella nya inköp. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att det kollegiala arbetet kring användningen av läroböcker och andra läromedel förväntas öka undervisningens kvalitet eftersom lärare får en ökad möjlighet att lära av varandra.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 6

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att kontinuerligt utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel. Läromedelsuppföljningar ingår numera i skolans systematiska kvalitetsarbete och rektorn har skapat förutsättningar i form av tid för läromedelsdiskussioner där bland annat tillgången till och

användningen av läroböcker och andra läromedel utvärderas. Utvärderingar kommer att ske med en större regelbundenhet än tidigare och med tydliga direktiv kring genomförandet. Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn ännu inte har följt upp arbetet men att de påbörjade åtgärderna förväntas utveckla skolans arbete vidare.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

På Skolinspektionens vägnar

X Roger Persson

Beslutsfattare
Signerat av: Roger Persson

X Ulrika Perry

Föredragande
Signerat av: Ulrika Perry

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,

¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.